

e-novičke

november 2015

Dragi bralci, novembrska številka e-Novičk Andragoškega centra Slovenije vam prinaša novice o prihajajočem Letnem posvetu o izobraževanju odraslih in drugih dogodkih, ki bodo zaokrožili letošnje leto. Predstavljamo tudi pomembne publikacije in seznanjamo z novostmi na EPALE. Berete pa lahko še o številnih drugih zanimivih temah, ki so obarvale to jesen. Želim vam prijetno branje, Simona Kavčič, v. d. izvršne urednice e-Novičk.

VSEBINA

DOMAČE NOVICE	3
Letni posvet o izobraževanju odraslih LPoIO	3
Ekspertne zunanje evalvacije.....	3
Komunikacija med člani komisije v postopkih preverjanja in potrjevanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij.....	4
Projekt EPUO se preveša v tretjo fazo	4
TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2015	5
Zaključen javni razpis zbiranja predlogov za Priznanja ACS 2015	5
MEDNARODNO SODELOVANJE	6
Mednarodna konferenca Gradimo mostove v izobraževanju odraslih	6
Srečanje mednarodne projektne skupine partnerjev v projektu Svetovanje odraslim v izobraževanju (GOAL)	7
POMEMBNE PUBLIKACIJE	7
Dvojna številka glasila UIL Nexus prinaša zanimive mednarodne novice	7
Izšla je publikacija <i>Pregled izobraževanja in usposabljanja 2015</i>	8
IZ DRUGIH VIROV	9
Sprejet Okvirni izvedbeni načrt Izobraževanje 2030.....	9
Dobitnica Priznanja za promocijo učenja in znanja ACS 2011 gostja v radijski oddaji STORŽ.....	9
Udeležili smo se Valorizacijske konference s Pedrom Opeko	9
Umrli je Allen Tough – velikan andragogike	10
Izobraževanje odraslih je nevarno!	10
Trideset let Doma Škofljica	11
Irska Nacionalna organizacija za izobraževanje odraslih napoveduje imenovanje nove predsednice uprave	11
EPALE	12
V Sloveniji uspešni pri izpeljavi projekta.....	12
Iskalnik partnerjev od zdaj še lažje.....	12
Košarica spletnih dnevnikov v oktobru polna	12

KOTIČEK JE VAŠ.....	13
Kratki film <i>Nalezljivo veselje</i> na festivalu v Frankfurtu.....	13
Univerza za tretje življenjsko obdobje Kočevje ponuja številne krožke	14
Vključevanje imigrantov kot priložnost za skupnostno učenje	14
S promocijskim filmom o svetovanju uspešno zaključujemo projekt	15
Moč rokodelstva v preteklosti daje znanje sedanjosti in ohranja prihodnost	16
Tromostovje – <i>skupnost/povezovanje, motivacija in učenje</i> : študijski krožki.....	16
Izdelava čajnih mešanic in mazil iz zdravilnih rastlin	17
S hrano ta pravo gre pamet v glavo!	17
NE PREZRITE	18
Razpis Erasmus+ 2016	18
Predstavitve in delavnice za Razpis Erasmus+ 2016.....	18
POSVETI, KONFERENCE.....	19
KNJIŽNICA ACS	20
Medkulturnost v izobraževanju odraslih tema nove številke Andragoških spoznanj	20
V Sodobni pedagogiki tudi o pomenu javnih prostorov za druženje in učenje starejših ljudi.....	21
Novo v knjižnici	21
Bogastvo naših knjižnih polic.....	22

Seznam najpogosteje rabljenih kratic:

ACS: Andragoški center Slovenije

CMEPIUS: Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja

EPAL: ePlatforma za izobraževanje odraslih v Evropi

MDDSZ: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

MIZŠ: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

PUM: Projektno učenje mladih

CPI: Center za poklicno izobraževanje

TVU: Teden vseživljenjskega učenja

Letni posvet o izobraževanju odraslih LPoIO

Tradicionalno srečanje nosilcev politike, stroke in prakse na področju izobraževanja odraslih letos organiziramo v sredo, 25. novembra, od 9.30 do 18.00. [Dogodek](#) je vsakič znova priložnost za ovrednotenje prehojenih poti in doseženih ciljev, informiranje in razpravo o izzivih in usmeritvah, ki bodo krojile naše delovanje v prihodnje.

Letos bosta v uvodnem delu dogodka z nami dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica za izobraževanje, znanost in šport, mag. Andrej Sotošek, direktor ACS, ter priznani esejist in pravnik, prof. dr. Marko Pavliha. V nadaljevanju se bomo posvetili poklicnemu področju in spoznali Slovensko ogrodje kvalifikacij ter strokovne podlage za pripravo programov za izpopolnjevanje oziroma specializacij. Panelna razprava predstavnikov štirih ministrstev nas bo spomnila, da ima izobraževanje odraslih različne pojavne oblike. Izvedeli bomo, kaj ta ministrstva pripravljajo v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike 2014–2020 in Letnega programa za izobraževanje odraslih 2016.

Politika izobraževanja odraslih nastaja in se uresničuje tudi na lokalni ravni. Predstavitev fokusnih skupin z župani ter razprava s tremi od njih bosta osvetlili to raven. Izvedeli bomo tudi, kaj lahko pričakujemo v tretji fazi uresničevanja Evropskega programa za učenje odraslih, za konec pa se vrni na poklicno področje in se seznanili s predlogom sprememb Navodil o prilagajanju izrednega poklicnega in strokovnega izobraževanja.

Dogodek že šesto leto zapored po naročilu MIZŠ koordinira ACS. Po prvih podatkih lahko sklepamo, da bo udeležba spet zelo številčna, saj pričakujemo okrog 300 sodelujočih.

mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Ekspertne zunanje evalvacije

Septembra smo v okviru naloge *Vpeljava ekspertne zunanje evalvacije v podporo razvoju kakovosti izobraževanja odraslih* izpeljali spopolnjevanje za ekspertne zunanje evalvatorice, ki so nato oktobra izpeljale ekspertne zunanje evalvacije v organizacijah, prijavljenih na letošnji razpis. Na spopolnjevanju smo obravnavali letošnje novosti in spremembe na področju kakovosti v izobraževanju odraslih ter se vsebinsko na konkretnih primerih seznanili s prenovljenimi merili in kazalniki dosedanjih področij notranjega sistema kakovosti in podpore udeležencem pri izobraževanju. Temeljito smo obravnavali tudi letos razvito izbirno področje evalvacije, in sicer razvojno usmerjenost organizacije, ki izobražuje odrasle. Na tokratnem spopolnjevanju je bil poudarek tudi na pregledu samoocene organizacije v novo razviti aplikaciji za pripravo le-te, sodelujoče pa so se preizkusile tudi v krajši praktični delavnici pri uporabi aplikacije za evalviranje.

Obiske so skupine ekspertnih zunanjih evalvatoric izpeljale:

- 13. oktobra na [INVEL-u Inkubatorju za razvoj podjetništva](#), d.o.o., Velenje,
- 15. oktobra na [Centru za izobraževanje in kulturo Trebnje](#),
- 15. oktobra na [Ljudski univerzi Zavodu za kulturo in izobraževanje Slovenska Bistrica](#).

Namen obiska je bil potrditi pravilno razumevanje pripravljene samoocene organizacije na področju njihovega notranjega sistema kakovosti in podpore udeležencem pri izobraževanju oziroma razvojne naravnosti organizacije. V pogovorih z zaposlenimi, zunanjimi sodelavci in udeleženci so ekspertne zunanje evalvatorice pridobile dodatna pojasnila in informacije, s katerimi so lahko razjasnile morebitne dileme in utemeljitve, ki jih je organizacija vključila v samooceno. Obisk je trajal cel dan in bil pomemben del objektivne zunanje presoje kakovosti.

V novembru evalvatorice pripravljajo in zaključujejo poročilo o ekspertni zunanji evalvaciji za posamezno organizacijo, ponovno pa se z organizacijami srečamo še decembra na evalvacijski delavnici.

Aleksandra Radojc (aleksandra.radojc@acs.si), ACS

Komunikacija med člani komisije v postopkih preverjanja in potrjevanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij

17. septembra in 20. oktobra smo na ACS organizirali delavnici stalnega strokovnega spopolnjevanja z naslovom *Komunikacija med člani komisije v postopkih preverjanja in potrjevanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij* (NPK), ki je namenjena članom komisije za preverjanje in potrjevanje NPK.

Na njej smo vsebine komunikacije temeljnega usposabljanja članov komisij nadgradili z znanji pri komunikaciji v konfliktnih situacijah, pri doseganju ciljev s pomočjo timskega dela ter znanji s področja etičnega ravnanja v izpitnih situacijah in komunikacijskih aksiomov. Vsebine so bile specifično pripravljene za potrebe članov komisij ter podprte s konkretnimi primeri in aktivnim načinom dela.

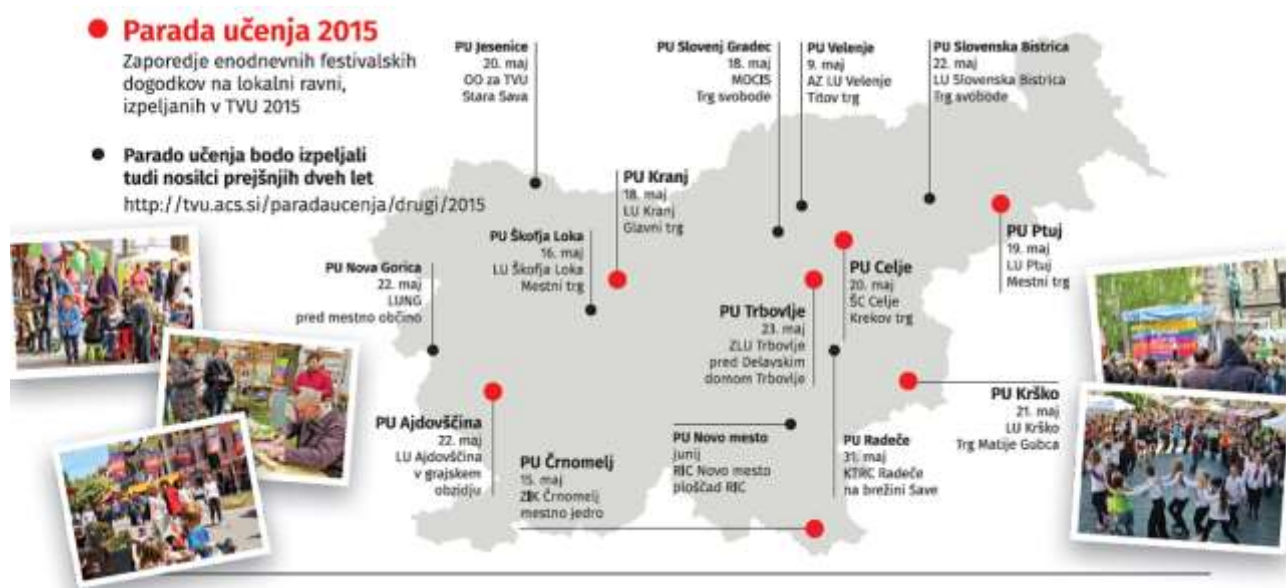
Analiza odgovorov v evalvacijskih vprašalnikih je pokazala, da so bili udeleženci v povprečju zadovoljni tako z organizacijo kot z vsebinami obeh delavnic. Po zaključku delavnice so prejeli potrdilo o udeležbi, ki ga lahko uveljavljajo v postopku obnovitve licence. Program je izpeljala Nataša Škofic Kranjc.

Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

Projekt EPUO se preveša v tretjo fazo

Uresničevanje Evropskega programa za učenje odraslih (EPUO) teče v državah članicah že tri leta. Po objavi te evropske strategije za izobraževanje odraslih v letu 2011 so pristojna ministrstva imenovala nacionalne koordinatorje. Ti smo spomladi 2012 prijaviili dvoletne projekte, maja 2014 pa enoletne, ki so se iztekli 30. oktobra letos.

V Sloveniji smo v zadnjem letu izpeljali tretjo [Parado učenja – Dneve učečih se skupnosti](#) (PU) na sedmih novih prizoriščih, na osmih pa so jih nekdanji koordinatori ponovili. Manifestacija, ki pomeni nadgradnjo [Tedna vseživljenjskega učenja](#), se je v lokalnih okoljih odlično obnesla, zato zdaj tečejo razgovori z MIZŠ in nosilci PU o njeni prihodnosti in možnostih sofinanciranja. V letošnjem projektu EPUO je bilo izpeljano tudi zaporedje [21 strokovnih dogodkov](#) za spodbujanje in razvijanje temeljnih zmožnosti odraslih. Strokovna srečanja različnih deležnikov ter vzporedna praktična usposabljanja so potekala v maju in juniju na lokalni ravni. Kot celota so bila predstavljena v panelni razpravi na [andragoškem kolokviju](#), 16. junija v Kranjski Gori, in v videu 'Zmorem, torej sem!' Spodbujanje temeljnih zmožnosti odraslih, ki bo premierno predvajan na Letnem posvetu o izobraževanju odraslih, 25. novembra.

Projekt EPUO 2014–2015 smo v besedi in sliki podrobneje prikazali v [E-biltenu Parade učenja 2015](#) in ga povzeli v [spletnem dnevniku](#) v EPAL. Tam že pišemo o načrtih, ki jim bomo sledili v tretji fazi uresničevanja EPUO, tj. od 1. novembra 2015 do 30. oktobra 2017. Na zahtevo Evropske komisije bomo vzpostavili nacionalno koordinacijsko telo, tako da bomo Nacionalni odbor za TVU razširili s predstavniki številnih nacionalnih ustanov, deležniki v izobraževanju odraslih. V dveletnem obdobju bomo strateški načrt TVU preoblikovali v celovitejšo strategijo ozaveščanja s šestimi akcijskimi načrti. Ti bodo nagovarjali teme, kot so medsektorsko povezovanje, načini doseganja marginaliziranega prebivalstva, ključna vloga izobraževalcev pa tudi učečih se, medijska in vizualna promocija. Osrednji del prizadevanj bo namenjen nadgradnji strokovnih dogodkov EPUO, pri čemer bo v letu 2016 poudarek na izboljšanju zaposljivosti ranljivih ciljnih skupin, v letu 2017 pa na njihovem dejavnem vključevanju v učeče se skupnosti. O doseganju zastavljenih ciljev vas bomo – kot doslej – sproti obveščali.

mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2015

Zaključen javni razpis zbiranja predlogov za Priznanja ACS 2015

Štirinajstega oktobra smo zaprli [javni razpis](#) zbiranja predlogov za podelitev priznanj za promocijo učenja in znanja odraslih za leto 2015, ki je bil odprt od 15. septembra 2015. V razpisnem roku smo prejeli skupno 19 predlogov. Le

eden med njimi je neveljaven, saj je, po mojem mnenju izvrstna ustanova, ki si Priznanje gotovo zasluži, žal predlagala samo sebe.

Med veljavnimi osemnajstimi predlogi jih je enajst za prvo kategorijo, torej Priznanje za posameznike, štiri za drugo, v kateri so kandidati za Priznanje skupini, in trije za Priznanja ustanovam, podjetjem in lokalnim skupnostim. Predlogov iz zamejstva tokrat nismo imeli.

Razpis smo objavili v [e-Novičkah](#), na spletnih straneh [ACS](#) in [TVU](#) ter na [FB strani TVU](#), kjer smo animirali tudi potencialne predlagatelje, kar pa smo počeli tudi v živo na 15. Festivalu za tretje življenjsko obdobje v Cankarjevem domu ter s telefonskimi klici in e-pošto, vsaj s tistimi morebitnimi prijavitelji, ki so med letom kazali zanimanje za prijavo. Med samo prijavo smo nudili svetovanje predlagateljem za pripravo predloga preko telefona in e-pošte.

V teku je priprava povzetkov za [Komisijo za podeljevanje Priznanj](#), ki je letos v novi sestavi za obdobje štirih let. [Pravilnik o podeljevanju Priznanj](#) zavezuje, da dobitnike izberejo v 60 dneh. Sredi decembra bomo torej izvedeli, kdo so dobitniki Priznanj za leto 2015.

Darijan Novak (darijan.novak@acs.si), ACS

MEDNARODNO SODELOVANJE

Mednarodna konferenca Gradimo mostove v izobraževanju odraslih

Napoved mednarodne konference Gradimo mostove v izobraževanju odraslih smo zapisali v [prejšnjih e-Novičkah](#), tokrat o tem le telegrafsko in nekaj več o samem programu in udeležencih.

Pobudi Andragoškega društva Slovenije, da bi organizirali mednarodno konferenco izobraževalcev odraslih nekdanje Jugoslavije, smo se, vsebinsko in finančno, pridružili še drugi igralci: ACS, CMEPIUS, Združenje izobraževalnih institucij in Društvo organizacij za izobraževanje odraslih na srednjih šolah z željo, da znova navežemo tesnejše stike, da skupaj pregledamo aktualno stanje po posameznih državah, izmenjamo izkušnje in dobre prakse ter preučimo priložnosti za povezovanje in sodelovanje.

Dvodnevna konferenca bo potekala 7. in 8. decembra 2015 v [Austria Trend hotelu](#) v Ljubljani. Vabili smo strokovnjake iz Bosne in Hercegovine, Črne gore, Hrvaške, Kosova, Makedonije in Srbije. Finančni okvir dopušča, da iz vsake države pokrijemo stroške bivanja in hrane 5 članom, kljub temu pa bo gostov iz tujine več. Tako iz Hrvaške denimo prihaja kar 10 udeležencev. Tudi domače strokovnjake vabimo ciljno preko seznama, ki smo ga pripravile institucije, sodelujoče v organizacijskem odboru. Želimo namreč, da so poleg izobraževalcev odraslih prisotni tudi predstavniki politike in nevladnih organizacij, ki posegajo v področje. Število udeležencev smo omejili na 100. V tem trenutku prijave na konferenco še potekajo preko [spletne strani konference](#). Medtem smo že prejeli

nekaj prošelj za udeležbo zunaj našega načrta. Če bo le ostalo kakšno prazno mesto, bomo seveda vključili tiste, ki se na nas obrnejo s prijazno prošnjo.

Obenem dopolnjujemo še program prireditve, ki je dostopen na omenjeni spletni strani. Partnerji pripravljajo predstavitve svojih držav in znotraj nacionalnih timov izbirajo govorce ter pošiljajo opise svojih institucij.

Darijan Novak (darijan.novak@acs.si), ACS

Srečanje mednarodne projektne skupine partnerjev v projektu Svetovanje odraslim v izobraževanju (GOAL)

Med 11. in 13. novembrom 2015 je v Ljubljani potekalo 2. srečanje mednarodne projektne skupine vseh partnerjev v projektu Erasmus+, Svetovanje odraslim v izobraževanju (GOAL – Guidance and Orientation for Adult Learners, 2015–2018). Srečanje smo pripravili nacionalni partnerji v projektu, MIZŠ, CPI in ACS.

Vsebina srečanja je bila namenjena pregledu opravljenega dela po posameznih državah, pregledu razvojnega dela pri pripravi modelov za izvajanje svetovalne dejavnosti za ranljive skupine odraslih v vseh državah partnericah ter diskusiji o evalvaciji projekta z vidika merjenja rezultatov in učinkov svetovanja.

Srečanje v Ljubljani smo izkoristili tudi za predstavitev svetovalne dejavnosti v izobraževanju odraslih pri naših partnerjih, slovenskih izvajalcih v projektu. Prvi dan srečanja smo obiskali Biotehniški izobraževalni center Ljubljana, kjer sta se predstavila oba partnerja v Osrednjeslovenski regiji: BIC Ljubljana in Svetovalno središče Ljubljana. Drugi dan srečanja smo obiskali Velenje, kjer sta se nam predstavila partnerja v Savinjski regiji: Šolski center Velenje in Svetovalno središče Velenje.

Tretji dan smo srečanje zaključili v prostorih MIZŠ z načrtovanjem aktivnosti v naslednjih 6 mesecih. Več o poteku projekta najdete tudi na spletni strani: www.projectgoal.eu

mag. Andreja Dobrovoljc (andreja.dobrovoljc@acs.si), ACS

POMEMBNE PUBLIKACIJE

Dvojna številka glasila UIL Nexus prinaša zanimive mednarodne novice

Konec oktobra je izšlo glasilo [UIL Nexus, Vol. 10, No. 1-2](#), v katerem so predstavljene dejavnosti Unescovega inštituta za vseživljenjsko učenje ([UNESCO Institute for Lifelong Learning – UIL](#)) iz prve polovice letošnjega leta.

V tokratni izdaji so najprej predstavljene priprave na drugo [Mednarodno konferenco o učečih se mestih](#), ki je septembra potekala v Ciudad de México. S področja pismenosti in vseživljenjskega učenja je v ospredju članek o majskem Svetovnem izobraževalnem forumu ([World Education Forum 2015](#)) v Južni Koreji, kjer so v okviru pripomb na osnutek Okvirnega izvedbenega načrta Izobraževanje

2030 sprejeli Incheonsko deklaracijo. Ta namreč spodbuja vse države, da zagotovijo vključujoče, pravično in kakovostno izobraževanje in vseživljenjsko učenje za vse, ter hkrati podpira izobraževalne cilje v okviru [Ciljev trajnostnega razvoja \(Sustainable Development Goals\)](#). V nadaljevanju lahko beremo še o drugih mednarodnih aktivnostih s področja pismenosti in vseživljenjskega učenja.

V rubriki učenje in izobraževanje odraslih zasledimo članek o novem Unescovem priporočilu za učenje in izobraževanje odraslih (ALE), ki so ga raziskovalci iz Omrežja Evropskega združenja za raziskovanje izobraževanja odraslih (European Society for Research on the Education of Adults – ESREA) *Med globalnim in lokalnim* (ESREA Research Network Between

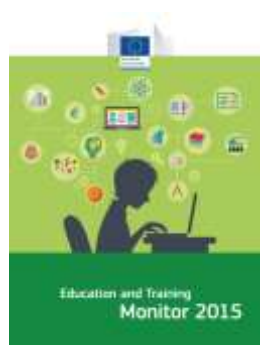
Global and Local) obravnavali na konferenci z naslovom *Pogledi na skupnostne prakse – življenje in učenje v skupnosti* (*Perspectives on community practices – living and learning in community*) junija v Ljubljani.

Glasilo zaključuje novice o programu štipendij UIL CONFINTEA in novih publikacijah Unescovega inštituta za vseživljenjsko učenje.

Vir: spletna stran UIL

Priredila: Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

Izšla je publikacija *Pregled izobraževanja in usposabljanja 2015*

Na Predstavništvu Evropske komisije v Sloveniji so v petek, 13. novembra, predstavili rezultate publikacije *Pregled izobraževanja in usposabljanja za leto 2015*. [Publikacija](#) izhaja vsako leto in v strnjeni obliki zajema razvoj izobraževanja in usposabljanja v Evropi na podlagi širokega nabora podatkov. Ponuja celovit pregled stanja na področju izobraževanja in usposabljanja v Evropi, ki ga posamezne države dosegajo v okviru zasledovanja ciljev strateškega okvirja [Izobraževanje in usposabljanje 2020](#) in gospodarske strategije [Evropa 2020](#). Del publikacije se osredotoča tudi na trende v posamezni državi članici, vključno s [Slovenijo](#).

Primerjave različnih področij slovenskega šolskega sistema (predšolska vzgoja, osnovnošolsko, srednješolsko, poklicno, visokošolsko izobraževanja ter izobraževanje odraslih) z drugimi državami članicami EU glede na različne kazalnike kakovosti sta predstavili Lene Mejer in Nadia Bonifačič iz Evropske komisije za izobraževanje in kulturo.

Na predstavljene podatke se je v imenu MIZŠ odzval Gregor Mohorčič, generalni direktor Direktorata za predšolsko vzgojo in osnovno šolstvo.

Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

Sprejet Okvirni izvedbeni načrt Izobraževanje 2030

Na srečanju ministrov, predstavnikov držav članic, Združenih narodov, civilne družbe, regionalnih agencij, učiteljev, akademikov, mladine in zasebnega sektorja je bil 4. novembra sprejet Okvirni izvedbeni načrt Izobraževanje 2030. Ta določa smernice državam za izvajanje programa Izobraževanje 2030. Njegov namen je spodbuditi in pritegniti vse zainteresirane okoli novih globalnih izobraževalnih ciljev, predlaga pa tudi načine izvajanja, usklajevana, financiranja in pregledovanja izobraževalne agende – globalno, regionalno in nacionalno – za zagotavljanje enakih možnih izobraževanja za vse. Več si preberite [tukaj](#).

Priredila: Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

Dobitnica Priznanja za promocijo učenja in znanja ACS 2011 gostja v radijski oddaji STORŽ

Marija Metlika je prav posebna gospa: po upokojitvi se je pri 60 odločila za redni študij umetnostne zgodovine in ga pred štirimi leti tudi uspešno zaključila. »Življenje je kratko, zato je pomembno, da ga preživimo kakovostno,« pravi. Svojo nepopustljivost in zavzetost za dosego zastavljenih ciljev potrjuje tudi s hojo, saj je prehodila več tisoč kilometrov po Sloveniji in tujini, predvsem na Camino de Santiago. V [radijski oddaji STORŽ](#) (Starejši v tretjem obdobju renesanse življenja) je govorila o svoji življenjski poti, na kateri ima učenje pomembno

vlogo. Ker v mladosti ni imela možnosti študirati, si je obljubila, da bo to storila kasneje. In obljubo seveda izpolnila. A z učenjem še ni opravila! V prihodnje se tako denimo želi naučiti še več tujih jezikov, saj pravi, da je to odličen trening za možgane. Marija nenehno pridobiva nova znanja in odlično potrjuje dejstvo, da tudi za načrtno učenje ni nikoli prepozno.

Celotnemu posnetku lahko prisluhnite [tukaj](#).

Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

Udeležili smo se Valorizacijske konference s Pedrom Opeko

Sodelavke Promocijskega in informacijskega središča ACS smo se 19. oktobra udeležile Valorizacijske konference s Pedrom Opeko, ki jo je organiziral CMEPIUS na Brdu pri Kranju. Namen konference z naslovom Mednarodni izobraževalni projekti za razvoj je bil osvetliti, kako organizacije različno sodelujemo z institucijami držav v razvoju po celem svetu, kakšne rezultate prinašajo tovrstni projekti in kako učinkujejo na posameznika, organizacije, okolje in širše.

Glavni gost konference je bil misijonar [Pedro Opeka](#), ki nam je predstavil zgodbo o zmagoslavju človečnosti – zgodbo o [Akamasoi](#). To je humanitarna organizacija, ki jo je leta 1989 ustanovil na Madagaskarju. Tu deluje že 45 let, od takrat pa se je revščina kar za trikrat povečala. Madagaskar sicer ima šole, univerze in mlade izobražene ljudi, težava pa je še vedno v nerazvitem gospodarstvu in nenadzorovani globalizaciji. Zase pravi, da je *upornik za dobro*. Povedal nam je, da je treba dati prednost domačemu ljudstvu, zato so v Akamasoi v ospredju prav oni. Poudaril je moč skupnosti, ki mora delovati tako, da ji vsakdo nekaj da in živi po njenih pravilih (vsi morajo delati, imeti disciplino, otroci morajo hoditi v šolo). Pravi, da noče delati in si prizadevati za to, da postane vzor, saj se s tem le oddaljuješ od revnih.

V nadaljevanju konference so potekala tri različna tematska omizja, sledila je okrogla miza – Prihodnost mednarodnega razvojnega sodelovanja na področju izobraževanja. O tem, kako pomemben je prispevek izobraževalnih institucij k razvoju, pa nam je v svojem govoru povedala ministrica za izobraževanje, znanost in šport, dr. Maja Makovec Brenčič.

Neja Colja (neja.colja@acs.si), ACS

Umrli je Allen Tough – velikan andragogike

S triletno zakasnitvijo sem na medmrežju zasledil informacijo, da je andragogika izgubila enega svojih najpomembnejših pripadnikov – Allena Tougha (1940–2012).

Allen Tough je avtor enega najpogostejše citiranih del andragoške literature – knjige *Učni projekti odraslih: Nov pristop v teoriji in praksi učenja odraslih* (*Adult's Learning Projects: A Fresh Approach to Theory and Practice in Adult Learning*; navedeno v 1867 virih). V prvem delu svoje poklicne poti je raziskoval učenje odraslih, svoje raziskovalne izsledke pa je objavil še pred že navedenim delom tudi v knjigah *Učenje brez učitelja: Raziskava o nalogah in pomoči odraslim pri njihovih projektih samostojnega učenja* (*Learning Without a Teacher: A Study of Tasks and Assistance during Adult Self-Teaching Projects*, 1967) in *Zakaj se odrasli učijo: Raziskava o poglavitnih razlogih za začetek in nadaljevanje učnega projekta* (*Why Adults Learn: A Study of Major Reasons for Beginning and Continuing Learning Project*, 1968). V tem obdobju je svoja raziskovanja razširil še na vprašanje človekovega namembnega spreminjanja, ki je logično nadaljevanje proučevanja učenja odraslih, saj je učenje pomembna prвина človekovega spreminjanja in ga pomembno določa to, da ni naključno in ga človek, tako kot učenje, namerno udejanja. Človek ima, ugotavlja Tough, tako potrebo po učenju kot tudi po spreminjanju. Ugotovitve raziskav o namembnem spreminjanju je objavil leta 1982 v knjigi *Intentional Change: A Fresh Approach to Helping People Change* (*Namembno spreminjanje: nov pristop za pomoč ljudem pri njihovem spreminjanju*).

Nadaljevanje si preberite [tukaj](#).

Zoran Jelenc (zoran.jelenc@guest.arnes.si)

Izobraževanje odraslih je nevarno!

Izobraževanje odraslih je zaradi potenciala za emancipacijo nevarno in posledično ni globalna prioriteta. Dr. Katarina Popović, predsednica Mednarodnega sveta za izobraževanje odraslih ([International Council for Adult Education – ICAE](#)), v katerem se člani zavzemajo za vseživljenjsko učenje kot eno izmed človekovih

pravic in poudarjajo socialno pravičnost kot enega izmed ključnih ciljev, je na srečanju [European adult education in a global context](#) v Helsinkih povedala, da prav neoliberalna politika povečuje razkorak med bogatimi in revnimi. Hkrati je tudi v izobraževanju odraslih vse več neenakosti. Sredstva za izobraževanje odraslih se namreč znižujejo v Evropi in drugod po svetu. Izpostavila je tudi dejstvo, da je na svetu več kot 750 milijonov nepismenih ljudi. Države so sicer pozvali, naj dvignejo sredstva za ukrepe, ki zmanjšujejo nepismenost, vendar razume, da je to za revne države težko. Več o prispevku si preberite v [EPALE novici](#).

Priredila: Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

Trideset let Doma Škofljica

[Dom Škofljica](#), enota Centra za usposabljanje, delo in varstvo (CUDV) Dolfke Boštjančič iz Drage pri Igu, je 14. septembra 2015 praznoval lep jubilej – trideset let delovanja. Ustanovljen je bil leta 1985 in je prvi dom v Sloveniji za odrasle osebe z motnjami v duševnem razvoju.

Vodstvu CUDV je uspelo pomembno demantirati neustrezna pojmovanja o odraslih osebah z motnjami v duševnem razvoju; to, da so v življenju 'neuporabni' in da je njihova življenjska doba kratka ter da se zato ne splača vlagati v njihovo izobraževanje in usposabljanje. Zato so bile te osebe v preteklosti pretežno 'potisnjene na rob družbenih dogajanj', nemalokrat prepuščene le domači oskrbi ali pa nameščene v 'azilih', pretežno v psihiatričnih ustanovah in tudi drugih posebnih socialnih zavodih, kjer so bili obsojeni na vegetiranje. Poleg prepričljive zavrnitve teh navedb je CUDV in Domu uspelo dokazati, da je odrasle osebe z motnjami v duševnem razvoju mogoče ustrezno izobraževati in usposablјati ter tudi zaposliti. Dom zdaj razvija tudi oblike samostojnega življenja v skupnosti, saj so začeli razvijati dislocirane stanovanjske enote v več krajih po Sloveniji.

K uspehom Doma je veliko prispevala pokojna članica Andragoškega društva Slovenije Alenka Golob, magistra specialne in rehabilitacijske pedagogike, ki je prevzela vodenje Doma leta 1991, leta 2007 pa je postala vodja organizacijske enote CUDV za institucionalno varstvo odraslih.

Več o delovanju Doma in podrobnostih njegovega delovanja najdete v brošuri *Naša pot*, ki jo je ob praznovanju obletnice (september 2015) izdal CUDV Dolfke Boštjančič v Dragi in v članku Trideset let Doma Škofljica v glasilu Andragoškega društva Slovenije [ADDES](#).

Zoran Jelenc (zoran.jelenc@guest.arnes.si)

Irska Nacionalna organizacija za izobraževanje odraslih napoveduje imenovanje nove predsednice uprave

[AONTAS](#), irska Nacionalna organizacija za izobraževanje odraslih, je imenovala novo izvršno direktorico. To je postala Niamh O'Reilly, članica uprave Evropskega združenja za izobraževanje odraslih ([EAEA](#) – The European Association for the Education of Adults), ki bo svoj novi položaj prevzela 1. Januarja 2016. O'Reillyjeva bo vlogo prevzela od sedanje direktorice, Berni Brady, ki se po 23 letih umika s položaja.

V Sloveniji uspešni pri izpeljavi projekta

Oktobra smo se v Bruslju srečali predstavniki Nacionalnih podpornih služb (NSS), Centralne podporne službe (CSS) in [Izvajalska agencija za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo](#) (EACEA). Pogledali smo prehojeno pot v letu 2015 in pokukali tudi v naslednje. Predvsem smo delili izkušnje in se strinjali, da se lahko največ naučimo ravno drug od drugega.

Evropska komisija vidi [EPALE](#) kot zelo pomembno orodje pri zviševanju kakovosti izobraževanja odraslih v Evropi. Tu je še vedno veliko ljudi, ki ne dosegajo zadostnih ravni spretnosti, so brezposelni ipd. Zato se še bolj poudarja pomen platforme in cilje, ki jih Evropa zasleduje. S tem imamo NSS še večjo odgovornost pri izvajanju projekta v svojih državah. Pogled že izvedenega po državah nam je dal vedeti, da pri nas delamo dobro. Število objav je že tisti kazalnik, ki kaže, da imamo v Sloveniji veliko vsebin, ki jih lahko delimo, prav tako pa je tudi zanimanja in ogledov slovenske različice platforme vedno več.

Naš cilj za naslednje leto je spodbuditi k uporabi še več izobraževalcev odraslih v Sloveniji. Uporaba ni le obisk platforme in branje prispevkov, ampak tudi komentiranje, sodelovanje v forumih (ki bodo na voljo v letu 2016) in samostojno objavljane svojih vsebin na portalu.

Ajda Turk (ajda.turk@cmepius.si), CMEPIUS

Iskalnik partnerjev od zdaj še lažje

EPALE omogoča iskanje partnerjev s t. i. funkcijo [Iskalnik partnerjev](#). Ta je namenjena predstavitvi organizacije, predlaganju aktivnosti, kot je npr. iskanje izvajalcev delavnic ali mentorjev, ali pa iskanju novih partnerjev za izvajanje projektov. Da bo uporaba orodja še lažja, smo za vas pripravili tri kratke videe z napotki in navodili (v angleščini) z naslovi:

- [Kako dodati svojo organizacijo?](#)
- [Kako predlagati aktivnosti?](#)
- [Kako dodati prošnjo za partnerstvo?](#)

Predstavite se tudi vi in izkoristite orodje, ki vam lahko pomaga pri delu in lastni promociji.

Videe najdete tudi [tukaj](#).

Ajda Turk (ajda.turk@cmepius.si), CMEPIUS

Košarica spletnih dnevnikov v oktobru polna

Oktobra smo na EPALE objavili kar devet [spletnih dnevnikov](#). S tem je bila košarica različnih pogledov, mnenj, predvsem pa delitve izkušenj in znanj polna. Od tega so bili trije objavljeni v angleščini. S tem smo še povečali domet delitve slovenskih dobrih praks v evropskem (svetovnem) prostoru. Izpostavljamo nekaj izsekov in vabimo h komentiranju na EPALE (treba se je le [registrirati](#) oziroma [prijaviti](#)).

Združeni narodi objavili nove cilje trajnostnega razvoja

»Svetovni voditelji držav članic Organizacije združenih narodov so se 25. septembra 2015 zbrali v New Yorku na največjem srečanju voditeljev držav v zgodovini. Zbrali so se, da skupaj sprejmejo nove cilje trajnostnega razvoja – Agendo 2030 za trajnostni razvoj, ki bo služila za vodilo politiki v naslednjih 15 letih.«

Coaching – zaveznitvo na poti do ciljev tudi v izobraževanju odraslih, 1. del

»Coaching ponuja celo paleto novih veščin, orodij in pristopov za delo z odraslimi, pri čemer se odmika od klasičnega posredovanja informacij, poučevanja, ponujanja "receptov" in svetovanja iz svojih izkušenj.« (Nada Mulej, Sledi d.o.o.)

Konferenci CMEPIUS na temo razvoja na rob

»Iz nastopa Pedra Opeke na Valorizacijski konferenci, ki jo je 19. oktobra izpeljal CMEPIUS na Brdu pri Kranju, smo lahko spoznali, da izobraževanje ni edino zdravilo za vse.« (dr. Dušana Findeisen, Slovenska UTŽO)

Vsak konec je začetek nečesa novega

»In prav je, da 'novo' gradi na izkušnjah in dosežkih 'predhodnega'. Včasih so za to zaslužni vizija, skrbno načrtovanje in vztrajanje na začrtani poti. ... o natanko treh letih opravljanja vloge nacionalnega koordinatorja za uresničevanje (prenovljenega) Evropskega programa za učenje odraslih – EPUO (2011) lahko trdim, da so na

uspešnost te dejavnosti vplivale prav zadnje našete prvine.« (mag. Zvonka Pangerc Pahernik, ACS)

Na izobraževalnem nebu ugašajo nekatere zvezde in se prižigajo nove

»O položaju izobraževanja starejših pri nas. Če želimo zmanjšati družbeno nepravičnost, se moramo zavedati, da sleherno izobraževanje starejših pač ne daje starejšim politične, psihološke, ekonomske in druge moči. Izobraževanje starejših ne more biti predmet ponudbe in povpraševanja.« (dr. Dušana Findeisen, Slovenska UTŽO)

Ajda Turk (ajda.turk@cmeplus.si), CMEPIUS

KOTIČEK JE VAŠ

Kratki film *Nalezljivo veselje* na festivalu v Frankfurtu

Od 12. do 16. oktobra 2015 je v Frankfurtu potekal [Silver Screen Festival](#), Filmski festival za generacije. Festival vsako leto poteka v štiridesetih nemških mestih, razširjen pa je tudi v druge evropske države. Želi predvsem promovirati medgeneracijsko sodelovanje in ustvarjati priložnosti za učenje in srečevanje mladih in starejših. Festivalski filmi so dobri primeri dejavnega staranja, medgeneracijskega izmenjavanja znanj, idej in sodelovanja.

Letošnji festival v Frankfurtu je potekal v luči dejavnega staranja, zato so nas organizatorji festivala povabili na odprtje, ki je bilo v ponedeljek, 12. oktobra 2015. Maria Helena Antunes, Portugalska, Dave Turner, Velika Britanija, in avtorica prispevka, Slovenija, smo popoldan izvedli delavnico CINAGE, na kateri so predstavili [projekt CINAGE](#) in spregovorili o filmskem izobraževanju starejših odraslih. Delavnice so se udeležili izobraževalci odraslih in starejših ter organizatorji festivalov iz Velike Britanije, z Nizozemske, iz Belgije, Francije, Nemčije in s Portugalske. Na delavnici so razmišljali o pomenu filma v izobraževanju starejših in o filmu kot metodi dejavnega staranja. Zvečer je potekalo uradno odprtje festivala, kjer je bil kratki film *Nalezljivo veselje* predfilm celovečernemu otvoritvenemu filmu. Avtorica prispevka, sokoordinatorica projekta, sem po projekciji predstavila filmsko produkcijo *Nalezljivega veselja*, ki so ga posneli starejši, udeleženci tečaja CINAGE. Tečaj je potekal od decembra 2014 do marca 2015 na Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje. Kratki film *Nalezljivo veselje* si lahko pogledate [tu](#), druge kratke filme pa na [youtube kanalu projekta CINAGE](#).

Meta Žgur (meta.zgur@univerzatri.si), U3ŽO

Univerza za tretje življenjsko obdobje Kočevje ponuja številne krožke

Letošnji krožki [Univerze za tretje življenjsko obdobje Kočevje](#) so zaživele. Tako so se članice in člani že 5. oktobra z mentorico Olgo Koritnik lahko preizkusili v ročnih spretnostih, naslednji dan sta jih Dragica Gornik in Stanislav Knežić vpeljala v nemški pogovorni jezik in zvočni svet gongov, 8. oktobra pa so jim Alojz Vidic, Stanka Delač, Mihael Petrovič ml. in dr.

Petra Draškovič Pelc približali zdravilne rastline, mentalno-motivacijski trening, kulturno dediščino Kočevske ter program strokovne ekskluzije na Gorenjsko. 19. oktobra so sledili še »kuharski recepti« Boštjana Colnarja za reševanje računalniških težav.

Konec meseca in v začetku novembra so delo začeli tudi drugi predvideni krožki, nekaj vtisov z dosedanjih srečanj pa je zabeležilo oko fotografskega aparata in si jih lahko ogledate [tukaj](#).

Majda Valda (majda.valda@lu-kocevje.si), LUK

Vključevanje imigrantov kot priložnost za skupnostno učenje

Projektna ekipa [Posoškega razvojnega centra](#) (PRC) in Gimnazije Tolmin, ki je nosilka projekta mobilnosti izobraževalnega osebja *Nova država – nov izziv* (CMEPIUS), se je konec oktobra udeležila enotedenskega usposabljanja na šolah Malakoff Upper Secondary School in Moss Voks v mestu Moss na Norveškem, v katerem je 23 odstotkov imigrantov.

Udeleženci mobilnosti smo imeli priložnost spoznati organizacijo dela in programe na šoli Malakoff, ki je leta 2011 prejela nagrado kraljice Sonje za velike dosežke pri vključevanju dijakov tujcev, organizaciji

aktivnosti za njihove starše, ustvarjanju pozitivne šolske atmosfere ter nudenju potrebne psihosocialne pomoči pri njihovem vključevanju v norveško družbo.

Na šolah Malakoff in Moss Voks smo prisostvovali pouku različnih homogenih skupin, v katere so vključeni dijaki in odrasli tujci: pripravljavnica za vključitev v srednjo šolo, učenje norveškega jezika za hitro učečo se skupino (učna skupina na fotografiji), skupina za osnovno opismenjevanje itd. Poleg tega smo spoznavali programe za dodatno podporo dijakom in njihovim staršem, prisostvovali multikulturnemu dnevu in spoznavali programe za razvijanje spoštovanja različnosti. V individualnih razgovorih z vodstvom šole, svetovalnimi delavci in učitelji smo spoznavali konkretne situacije, težave, načine njihovega reševanja ter usklajevanje dela med različnimi institucijami, ki se ob prihodu v državo ukvarjajo s priseljenci.

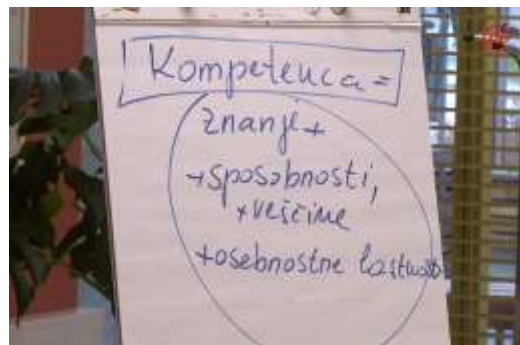
Skrajni čas je, da v sodelovanju z različnimi ustanovai tudi pri nas pripravimo modele vključevanja tujcev v našo skupnost in načrtamo konkretne aktivnosti.

Patricija Rejec (patricija.rejec@prc.si), PRC

S promocijskim filmom o svetovanju uspešno zaključujemo projekt

RIC Novo mesto je letos vključen v projekt [Svetovanje za odrasle](#), ki se oktobra zaključi. Financirata ga MIZŠ ter EU znotraj evropskega socialnega sklada, zato so vse storitve za uporabnike brezplačne. Namen tega projekta je predvsem opolnomočiti določene ranljive ciljne skupine ter jih preko svetovalnih razgovorov spodbuditi za vključitev v formalno ali neformalno izobraževanje ali pa jim pomagati, da se zaposlijo.

Prednostne ciljne skupine, za katere se izvaja svetovanje v okviru projekta, so odrasli, ki imajo dokončano največ štiriletno srednjo šolo in so zaposleni, stari 45 let in več, ali brezposelni, stari 50 let in več, ter mlajši odrasli, ki so zgodaj opustili izobraževanje, Romi, invalidi, migranti, obsojenci.

Da smo lažje dosegli prednostne ciljne skupine in tudi cilje projekta (to je vključiti 150 odraslih v svetovanje), smo se povezali tudi s svojimi partnerji v okolju. Že ob prijavi na razpis smo zato oblikovali raznovrstno širšo projektno skupino (Zapori Novo mesto, podjetje Sep, Zavod RS za zaposlovanje, OS Novo mesto ter Ljudska univerza Kočevje). Povezali pa smo tudi z drugimi partnerji. Kam so se udeleženci vključili in kje smo svetovanje izvajali ter več o rezultatih si preberite v [daljšem članku](#).

Ob zaključku projekta smo pripravili tudi promocijski film [Svetovanje za razvoj kompetenc zaposlenih in večje priložnosti na trgu dela](#), ki izpostavlja pomen in učinke projekta. Dostopen je tudi na naši [spletni strani](#).

Tina Strnad (tina.strnad@ric-nm.si), RIC Novo mesto

Moč rokodelstva v preteklosti daje znanje sedanjosti in ohranja prihodnost

[Ljudska univerza Kočevje](#) (LUK) kot partner sodeluje v projektu [Moč rokodelstva v preteklosti daje znanje sedanjosti in ohranja prihodnost](#) z akronimom ROK4 v okviru IPA operativnega programa Slovenija–Hrvaška 2007–2013. V projektu poleg LUK sodelujejo še [Ljudska univerza Šentjur](#) kot vodilni partner in hrvaška partnerja TZO Štrigova in TZO Marija Bistrica. Učenci Srednje šole Kočevje, ki so vključeni v projekt, skozi izobraževalni program in kulturne dogodke spoznavajo pomen ohranjanja kulturne dediščine ter krepijo čezmejno povezovanje. Udeleženci so poleti obiskali hrvaško Štrigovo, kjer so preizkusili svoje ročne spretnosti in pekli kruh v krušni peči. Pester program so dopolnile plesne in glasbene točke. Oktobra so se vsi partnerji udeležili [festivala Bučnice v Šentjurju](#), kjer so uspešno predstavili projekt in dosedanje izvedene aktivnosti. 14. novembra se je projekt selil v Kočevje, kjer so otroci sestavljali miniaturne kozolce, izdelovali mila, slikali na les, rezbarili in se ob tem nedvomno zabavali.

Jurij Pelc (jurij.pelc@lu-kocevje.si), LUK

Tromostovje – skupnost/povezovanje, motivacija in učenje: študijski krožki

Pod prispevkom podpisani sem študent podiplomskega študija Varstvo naravne dediščine na Biotehniški fakulteti v Ljubljani. Zaposlen sem na Zavodu RS za zaposlovanje. Pod mentorstvom prof. dr. Mateje Drnovšek z Ekonomske fakultete pripravljam magistrsko delo. Namen dela je podrobneje spoznati model študijskih krožkov, ki jih koordinira ACS.

Letos poleti ste nekateri izpolnjevali anketo na temo študijskih krožkov. Hvala za odziv, odgovore, svoja razmišljanja, izkušnje in čutenja. In kako bi povzel prve zbrane misli terenskih intervjujev z mentorji in udeleženci študijskih krožkov? Prav tako, kot so jih oni sami. Na zadnje vprašanje v intervjuju »Kako bi vašo izkušnjo v študijskih krožkih zgostili v eno besedo?«, so intervjuvanci odgovorili takole: ljubezen, napredek, ustvarjalnost, krog, bogastvo, zaklad, odličnost, uporabno, veselje, priložnost. Pri nalogi razporejanja kart s poimenovanimi pojmi se po mojem opažanju v odgovorih trije gradijo v nekakšno »Tromostovje«: *skupnost/povezovanje, motivacija in učenje*. Po moči bi bili slednji trije pojmi v različnem vrstnem redu, vendar v skoraj vseh primerih kot celota. Druga dva pojma, *učinkovitost* in *rezultati*, temu »Tromostovju« naravno sledita. Od kod primerjava s Plečnikovim mojstrskim delom? Zgodba Tromostovja je vpeta v že izgrajeno okolje, ker je njen avtor znal prisluhniti, videti podrobnosti ter ustvariti neopazno harmonično celoto. Hkrati je učinkovita in nezavedno privlačna, ker povezuje tradicijo in inovacijo. Podobno je tudi s študijskimi krožki.

Sprašujem se, ali so študijski krožki lahko orodje »sodobnega lovca« postinformacijske družbe. Odgovor pozna vsak zase, jaz pa iščem dva odgovora: Ali se čutite ali pa ste v resnici lačni? Ali poznate slabo osebno izkušnjo s študijskimi krožki, element, dogodek, povezan z njimi, ki vas močno žge in žuli, pa tega doslej še niste mogli nikomur povedati? Več si preberite v [daljšem članku](#).

Marko Gabrovšek (marko.gabrovsek@ess.gov.si), Zavod RS za zaposlovanje

Izdelava čajnih mešanic in mazil iz zdravilnih rastlin

V okviru projekta [Oživljanje podeželja in vaških domov](#) v občini Kočevje, ki ga izvaja [LUK](#), je bila 21. oktobra izvedena delavnica Izdelava čajnih mešanic in mazil iz zdravilnih rastlin.

Ob 17. uri se je v prostorih gostilne Jelen v Mozlju zbralo 14 udeležencev. Po uvodnem nagovoru koordinatorice projekta na LUK, Majde Valda, je vodenje delavnice nadaljeval mentor Alojz Vidic.

Udeleženci so bili seznanjeni z osnovami zeliščarstva, poučeni o potrebnih znanjih in veščinah, ki jih mora obvladati vsak, ki se podaja na pot zeliščarja. Med delavnico so udeležencem s pomočjo video projekcije predstavili 160 zdravilnih in strupenih rastlin.

V nadaljevanju je vodja delavnice praktično pokazal, kako se sestavi čajna mešanica – *Kočevski čaj*. Sestavine so: dobra misel, janeževa meta, vrtna meta, list maline, smrekovi vršički in koriander. Iz te mešanice je bil pripravljen poparek, ki so ga udeleženci tudi poskusili.

Vodja delavnice je demonstriral tudi kuhanje mazila, ki ga sestavljajo: olivno olje, čebelji vosek, surovo maslo in tinktura iz plodov divjega kostanja. Pripravljeno je bilo na vroči vodni kopeli s segrevanjem olivnega olja in postopnega dodajanja posameznih sestavin. Kuhano mazilo je bilo precejeno v kozarec. Vsak udeleženec je prejel posodico kostanjevega mazila z napotilom o zdravilnih lastnostih in načinu uporabe mazila.

Zaključni pogovor je bil živahen, saj tovrstnih znanj ni nikoli preveč in mi, Kočevci, imamo »naravo na dosegu roke«.

Majda Valda (majda.valda@lu-kocevje.si), LUK

S hrano ta pravo gre pamet v glavo!

Z oktobrom smo že zakorakali v drugo polovico projekta [Zdravko](#), ki ga izvaja Ljudska univerza Kočevje. V tekočem šolskem letu nas čaka še veliko dejavnosti, nedvomno pa je ena izmed pomembnejših uvajanje zdrave prehrane v šolske jedilnike.

Vzporedno z uvajanjem jedi na partnerskih osnovnih šolah te dni potekajo popoldanske kuharske delavnice. Delavnice bodo potekale skozi vse šolsko leto, vodi pa jih strokovni vodja Jure Munda.

Izpeljali smo že dva sklopa popoldanskih delavnic, prvi sklop iz ajdove in prosene kaše ter drugi sklop jedi iz skute. Otroci si nabirajo nove izkušnje, starši pa imajo možnost nadgrajevati svoje znanje. Slednjim je v večini prepuščena skrb za čisto posodo, saj imajo otroci polne roke dela z rezanjem, sekljanjem, mešanjem in seveda na koncu tudi s pokušanjem. Pri zadnjem, najslajšem opraviilu, se jim pridružijo tudi starši. Da pa lahko kuharsko srečanje ostane v najlepšem spominu, nam opisuje komentar ene od udeleženk: »Resnično iskrena hvala za vso

organizacijo in izvedbo tako super delavnice. Ne bi mogli izbrati bolj primerne osebe, kot je g. Jure, ki svoje delo opravlja z vso ljubeznijo in srcem. Preživeli smo lepo popoldne in še lepši zaključek ob pokušanju dobrot.»

Vse izpeljane dogodke lahko spremljate na naši [spletni strani](#), kjer najdete tudi okusne recepte za popestritev jesenskih obrokov.

Za projekt z akronimom Zdravko smo del sredstev pridobili iz Evropske unije in bo trajal do 30. junija 2016. V projektu sodeluje 5 osnovnih šol iz regije.

Sonja Hribar (sonja.hribar@lu-kocevje.si), LUK

NE PREZRITE

Razpis Erasmus+ 2016

20. oktobra 2015 je bil v Uradnem listu Evropske unije objavljen [Razpis Erasmus+ 2016](#). Razpisani so enaki ključni ukrepi kot v preteklih dveh letih, na voljo za ta razpis je skupaj 1.871,1 milijona evrov. Glavne novosti razpisa Erasmus+ 2016 so:

- možnost prijave projektov mobilnosti v PIU za nosilce Listine Erasmus+ za mobilnost v PIU,
- jasna opredelitev dveh tipov projektov v okviru strateških partnerstev,
- osvežen format Koalicij sektorskih spretnosti,
- nove možnosti na področju športa – mala partnerska sodelovanja.

Ključna datuma za decentralizirane aktivnosti na področju izobraževanja in usposabljanja sta:

- 2. februar 2016 za projekte mobilnosti (KA1) in
- 31. marec 2016 za strateška partnerstva (KA2).

Razpoložljive podrobnosti so objavljene na slovenski E+ spletni strani pod rubriko [Razpis Erasmus+ 2016](#), kjer najdete tudi ključno dokumentacijo, ki je trenutno na voljo. V kratkem bodo objavljeni tudi datumi promocijskih aktivnostih, ki jih nacionalna agencija [CMEPIUS](#) načrtuje za potencialne prijavitelje.

Urša Bajželj (ursa.bajzelj@cmepius.si), CMEPIUS

Predstavitve in delavnice za Razpis Erasmus+ 2016

Za promocijo [Razpisa Erasmus+ 2016](#) CMEPIUS od novembra dalje načrtuje izvedbo več dogodkov za potencialne prijavitelje na program Erasmus+, in sicer za področje izobraževanja in usposabljanja.

Delavnice bodo organizirane regijsko (Ljubljana, Maribor in Koper), posebej za KA1 – Projekte mobilnosti in za KA2 – Strateška partnerstva. Na vsakem dogodku bodo vzporedno potekale delavnice za posamezna področja. Razpisani pa so tudi termini za individualna svetovanja na CMEPIUS-u.

Podrobnosti o vseh predstavitev in delavnicah (datumi, lokacije, prijava) so zbrani na podstrani spletne strani CMEPIUS-a [Info dnevi in delavnice](#). Vljudno vas prosimo, da tabelo napovedanih dogodkov spremljate, saj bomo informacije dopolnjevali sproti.

Urša Bajželj (ursa.bajzelj@cmepius.si), CMEPIUS

Nacionalna konferenca KEKS

Kongresni center Brdo pri Kranju

Nacionalna konferenca o krepitvi in evalvaciji kakovosti v sistemu vzgoje in izobraževanja – KEKS je namenjena ravnateljem, strokovnim delavcem, vključenim v skupine za kakovost, učiteljem, vzgojiteljem ter drugim strokovnim delavcem vrtcev, osnovnih in srednjih šol ter drugih vzgojno-izobraževalnih ustanov, izobraževalcem učiteljev, pedagoškim svetovalcem in raziskovalcem s področja vzgoje in izobraževanja. Več o konferenci najdete [tukaj](#).

Zaključna konferenca *Mentorski sistem za izobraževalno in poklicno usmerjanje romskih dekle in žensk: MS4ROW*

Ljubljana, City hotel

Zaključna konferenca KA1: Romski multilateralni projekti, na kateri bodo predstavljeni dosežki in učinki projekta MS4ROW, ki pokriva področje integracije Rominj v izobraževanje in na trg dela ter njihovo vključevanje v lastno in širšo družbo. Mentorski sistem je bil preizkušen v štirih evropskih državah. Več najdete

[tukaj](#).

Letni posvet o izobraževanju odraslih 2015

Ljubljana, kongresni center poslovne stavbe Smelt

Srečanje nosilcev politike, stroke in prakse na področju izobraževanja odraslih. Dogodek je priložnost za ovrednotenje prehojenih poti in doseženih ciljev, informiranje in razpravo o izzivih in usmeritvah, ki bodo krojile naše delovanje v prihodnje, zato toplo vabljeni. Program in druge informacije najdete [tukaj](#).

Mednarodna konferenca *Širi obzorja – izkušnje in povezovanje za uspešno vključevanje Romov*

Dolenjske Toplice

Mednarodno konferenco organizira RIC Novo mesto s podporo Urada RS za narodnosti, potekala pa bo pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja. Namenjena je strokovnjakom in praktikom, oblikovalcem politik ter predstavnikom vladnih in nevladnih organizacij, ki delujejo na različnih področjih vključevanja Romov (izobraževanje, zaposlovanje, kultura, zdravje, enake možnosti ...). Več o konferenci najdete [tukaj](#).

Mreža znanja 2015

Ljubljana, Biotehniška fakulteta

Na 4. strokovno-izobraževalnem srečanju Mreža znanja 2015 vas bodo seznanili z aktualnim dogajanjem ter načrti Arnesa in MIZŠ na področju informacijske infrastrukture. Konferenca je odlična priložnost za druženje in izmenjavo informacij s stanovskimi kolegi ali sodelavci Arnesa, ki jim lahko predstavite svoje poglede in predloge rešitev uporabe modernih informacijsko-komunikacijskih tehnologij. Več o konferenci preberite na [EPALE dogodek](#).

Adult education: Achievements and Challenges Ahead (Izobraževanje odraslih: dosežki in prihodnji izzivi)

Belgija, Bruselj

EAEA bo predstavila pogled na svoje prihodnje načrte in glavna politična sporočila, ki temeljijo na najnovejših publikacijah: *Adult Education in Europe – A Civil Society View* (Izobraževanje odraslih v Evropi – Pogled civilne družbe), *Policy Paper on Adult Education and Health* (Dokument o politiki izobraževanja odraslih in zdravja) in *A Manifesto for a Learning Europe* (Manifest za učečo se Evropo). Tema bo tudi pobuda EAEA za Evropsko leto izobraževanja odraslih ter napoved tem za naslednje leto: izobraževanje odraslih in beguncev/migrantov ter izobraževanje in zaposlovanje odraslih. Več o konferenci najdete [tukaj](#).

KNJIŽNICA ACS

Medkulturnost v izobraževanju odraslih tema nove številke *Andragoških spoznanj*

Tematska številka [Andragoških spoznanj](#) v ospredje postavlja medkulturnost v izobraževanju odraslih, ki je zaradi vse večjega preseljevanja ljudi zelo aktualna in hkrati pereča tema. Beremo prispevke o izkušnjah učiteljev s

poučevanjem dijakov migrantskega ozadja v poklicnem izobraževanju (Skubic Ermenc), o ženskah in migracijah (Kožar Rosulnik), predstavljen je tudi model tranzicijskega učenja kot učinkovito orodje za analizo izkustvenega učenja v migracijskih procesih (Jejčič).

Prispevka v angleškem jeziku se tokrat osredotočata na staroselce in staroselke v Latinski Ameriki (Schmidt-Behlau) ter na empatijo v izobraževanju odraslih, ki je po mnenju avtorice najpomembnejša medkulturna kompetenca (Vrečer).

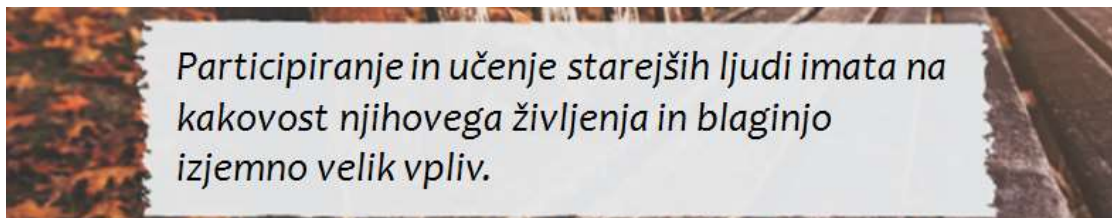
V strokovnih prispevkih so predstavljeni uresničeni projekti s področja medkulturnega učenja (Baloh; Vidau in Bogatec; Beltram) ter intervjuja s ključnima akterkama medkulturnega dialoga. Tudi v

tokratni številki pa si lahko preberete recenziji knjižnih novosti.

Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

V Sodobni pedagogiki tudi o pomenu javnih prostorov za druženje in učenje starejših ljudi

Tokratna številka [Sodobne pedagogike](#) prinaša tudi prispevek Sabine Jelenc Krašovec o vlogi javnega odprtega prostora kot prostora učenja, delovanja in vzpostavljanja odnosov. Avtorica izhaja iz predpostavke, da so starejši ljudje v javnem prostoru pomembna skupina, a pogosto pasivna in izključena. Izsledki raziskav, ki jih navaja, kažejo na velik potencial javnih prostorov prav za starejše ljudi, katerih potrebe so tesno vezane na njihovo življenjsko okolje. Pri raziskovanju koncepta javnega prostora in njegove funkcije avtorica pride do dveh dilem, sociološke in andragoške. Prva se navezuje na vstop zasebnih interesov v javne prostore, kar se dogaja v zadnjih desetletjih. Druga pa se nanaša na vprašanje, kako spodbujati solidarnostno in demokratično naravnano delovanje – javni prostor je sicer demokratična platforma, kamor ljudje vstopajo enakovredno, vendar pa vseeno ni zagotovila, da vanj ne bodo vstopali posamezniki z nedemokratičnimi in manipulativnimi nameni.

Avtorica v nadaljevanju izpostavi tudi vlogo javnega izobraževalca kot akterja, ki bi lahko bil »tisti, ki govori in posluša, a se hkrati tudi uči in piše o pomenu ohranjanja javnega prostora«. Ogradil naj bi se od vplivov trga in države ter se izogibal institucionaliziranim načinom razmišljanja o učenju in izobraževanju. Več si preberite v prispevku na [EPALE viri](#).

Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

Novo v knjižnici

Izobraževanje odraslih v povezanem svetu

Najnovejša publikacija v zbirki, ki jo izdaja [DVV International](#) pod skupnim naslovom [International Perspectives in Adult Education](#) (IPE), se osredotoča na izobraževanje odraslih v povezanem svetu. Z naslovom [Adult education in an interconnected world](#) je razdeljena na tri osrednja poglavja:

- poglavje o mednarodnem diskurzu v izobraževanju odraslih, ki obravnava osrednje globalne razprave in smernice;
- poglavje o trendih in praksah, ki se osredotoča na teme, kot so poklicno usposabljanje, razprava o profesionalizaciji in izzivi priseljevanja ter vključuje evropske in globalne izkušnje;
- poglavje o izobraževanju odraslih in razvoju, kjer je poudarek na delu DVV International in Heriberta Hinzna, ki zadeva kombinacijo izobraževanja in razvoja odraslih; ta povezava opredeljuje globalno edinstvenost DVV International, ki ohranja prepričanje, da ima lahko izobraževanje mladih in odraslih zunaj formalnega sistema pomembno, pogosto celo osrednjo vlogo pri ustvarjanju enakih možnosti in emancipaciji.

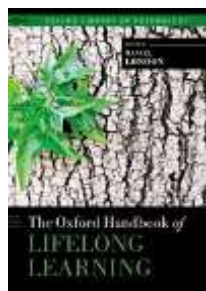

Več o publikaciji in zbirki najdete v prispevku na [EPALE viri](#).

Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

Bogastvo naših knjižnih polic

Oxfordov priročnik o vseživljenjskem učenju

[The Oxford Handbook of Lifelong Learning](#) ponuja celovit in interdisciplinaren pregled teorije in prakse vseživljenjskega učenja, ki zajema vidike iz razvoja človeških virov, izobraževanja odraslih, psihologije, kariernega in poklicnega izobraževanja, upravljanja, kulturne antropologije, humanistike in gerontologije. Posamezna poglavja obravnavajo najpomembnejše teme na obravnavanem področju in obsegajo razvojne teorije in raziskave, učne programe, orodja in tehnologije, mednarodne perspektive, vprašanja in učne izzive ter prihodnje perspektive.

Več o priročniku, ki vas čaka na naših knjižnih policah, si preberite tudi na [EPALE viri](#).

Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

Vabljeni v [Knjižnico ACS](#)!

Založnik: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana | V. d. izvršne urednice: Simona Kavčič (T: 01 5842 575, E: simona.kavcic@acs.si) | Odgovorna urednica: mag. Zvonka Pangerc Pahernik (T: 01 5842 567, E: zvonka.pangerc@acs.si) | Drugi člani uredniškega odbora: mag. Andrej Sotošek, direktor ACS, dr. Tanja Možina, mag. Tanja Vilič Klenovšek in mag. Margerita Zagmajster | Jezikovni pregled: Simona Kavčič | Računalniška postavitev: Simona Kavčič | Korektorici: Erika Brenk, mag. Zvonka Pangerc Pahernik | Oblikovanje: Larisa Hercog

ISSN 1855-5942 | Številke je mogoče prebrati na: <http://www.acs.si/e-novicke>.

Izdajo glasila e-Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.